

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.и.н. Тотю Косев Тотев, член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност професор по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2 История и археология (Средновековна българска археология), обявен от Шуменски университет „Епископ Константин Преславски” в Държавен вестник, бр. 101/18.12.2012 г.

Относно: Научната и научно-приложна продукция и професионално-академична дейност на доц. д-р Стоян Витлянов.

В качеството си на вътрешен член на научното жури, избрано да проведе конкурса за професор и назначено в съответствие от Правилника за развитие на академичния състав в Шу „Епископ Константин Преславски” най-напред трябва да констатирам, че съгласно разпореденията от цитирания правилник, ми бе предоставен пълен комплект от документите на участника в конкурса и публикациите му в оригинален вид.

Становището, което тук представям е формирано от проучването „де визу” на цялата изисквана документация, както и от обстоятелството, че основно познавам изследователското въображение, публикациите (научни и научно-популярни) и научните дейности на Стоян Витлянов Стоянов, в процеса на проучванията му в областта на средновековната история и археология.

Доц. д-р Стоян Витлянов участва в конкурса с впечатляваща продукция, научните приноси са безспорни и се разпределят:

I. Ранносредновековна материална култура на българската държава в столичните центрове Плиска и Велики Преслав. Освен защитената от него дисертация „Железообработването в българските земи през VIII-XIV век” през 1982 г., на тази тема в този раздел е публикувал статии в научни български и чуждестранни издания като *Slavia antiqua*, *Acta Archeologia Hungaricae*, Актите на Международния конгрес по славянска археология в Киев и др.

Към този дял ще отнеса монографията „Старобългарското въоръжение (По археологически данни от Плиска, Мадара и Велики Преслав)”, отпечатана в София през 1996 г. в обем от 119 стр.

II. Манастирски ансамбъл и крайградско имение № 41 във Външния град на Плиска.

В този раздел са проучванията, свързани с изучаване (теренно и публикационно) на манастира с неговия облик и манастирски некропол при Голямата плисковска базилика. За тези проучвания той публикува (в съавт. с доц.д-р Павел Георгиев) монография озаглавена „Архиепископията - манастир в Плиска“. София, 2001, 234 стр.

Тук отнасяме и едно имение от X-XI век в северния край на Външния град на Плиска, означавано като обект № 41. Проучванията тук продължават с участие на младите сътрудници от Шуменския университет - катедра по История и археология.

III. Теренни проучвания във Велики Преслав възложени му от Археологическият институт и музей при БАН, които са свързани със сектора от крепостната стена до така нар. Чупка и в участъка на Южната крепостна стена на Вътрешния град на Втората столица. За проучените паметници Витлянов обнародва монография „Военноадминистративни сгради от двореца във Велики Преслав IX-X век“. София, 2004, 166 стр. Изводът му с основание е категоричен, че край вътрешното лице на Южната крепостна стена са били разположени едни от най-представителните строежи на преславските владетели.

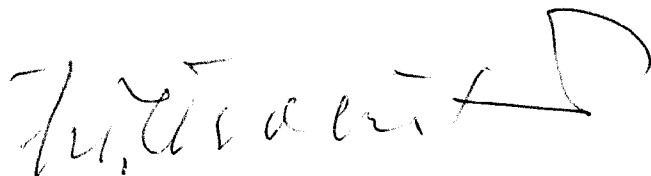
IV. Съвместно със ст.н.с. Вера Антонова проучва укрепленията в Шуменската крепост и тези на Западната крепостна стена в Плиска. Съвместно с проф. д.и.н. Димитър Овчаров участие взема в проучванията на Дионисополис през ранновизантийската и раннобългарската епоха, а с проф. д.и.н. Людмила Дончева-Петкова провежда разкопки на некропол от XII-XIV век.

В последния раздел V отнасям публикации свързани с интердисциплинарен характер: старобългарска металопластика, произход на огнището със семантиката му в традиционното българско жилище и др. С особен съществен принос се явява и последния обобщителен труд за „Стопанският живот в Плиска и Велики Преслав през Средновековието (Археологически аспекти)“, излязла от печат през изминалата 2012 г.

Завършвайки становището си ми позволете да сложа и няколко студийни и статийни трудове отпечатани в археологическата и историческа наша и чуждестранна периодика: списания Археология, Векове, Музеи и паметници на културата, поредицата Плиска-Преслав, сборник Преслав, Проблеми на прабългарската история и култура, Известия на Националния исторически музей, Известия на редица музеи и

сборници във Велико Търново, Пловдив и поредиците на Преславската книжовна школа, Епископ-Константинови четения, Трудовете на катедрите по История и богословие, Slavia antique, Acta Archeologia Hungaricae, Studii Hungaro-Bulgarica и др.

Заключение: Краткият преглед с високите оценъчни критерии на многобройните трудове, които изброих ми пoзвoляват да настоявам почитаемото жури да присъди на участника доц. д-р Стоян Витлянов високата академична длъжност **професор** за нуждите на катедрата по история и археология на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Проф. д.и.н. Тотю Тотев